

ÚJÉV, MEGÚJULT IRGALOM

Bibliaóra sorozat
2025 januárján
Budavári Evangélikus Egyházközség
Szikra-Jeszencsák Lilla
beosztott lelkész

„Vizsgáljátok felül mindent, a jót tartsátok meg. Mindenféle rossztól óvakodjatok. A békeség Istene szenteljen meg benneteket, hogy tökéletesek legyetek.”

1 Thessz 5,21-23a

Ezzel az igével indít útnak minket az újévben a Biblia olvasását segítő Útmutató.

Az Óév végén és az Újév kezdetén bizonyára sokan végig gondoltuk a mögöttünk álló év eseményeit, tetteit és talán, szavait is. Számot vetettünk az életünk egy részével.

Az Újév hajnala, viszont arra indít bennünket, hogy felismerjük: 2025 januárja nemcsak az újévi fogadalmak, tervek ideje, hanem az Isteni irgalom megújulásáé is, hiszen tart még a kegyelem ideje.

Januári bibliaóra sorozatunk ezt a megújuló irgalmat igyekszik körbejárni, felismerni a hétköznapi rohanásai közepette.

Témáink:

- I. Az élet nyugalma
- II. Az élet rejtélyei
- III. Isten soha el nem múló szeretete

Témáink feldolgozásában Paul Tripp protestáns lelkipásztor áhítatai lesznek segítségünkre.

AZ ÉLET NYUGALMA

Ének ajánlás: EÉ 48; 348

2 Korinthus 5, 1-10

A korinthusi levelekről röviden
Pál apostol legalább négy levelet írtatott Korinthusba. Ezek közül csak két levél maradt fenn: az 1Kor és a 2Kor.
Az 1Kor-t Kr. u. 54-ben írta Efezusból. Legnagyobb témája az, hogyan éljen az egyház a pogány környezetben, mi a gyülekezet, az egyház lényege, mi az Isten gyülekezetének feladata a világban. Mindez annál is inkább érthető, mivel a Korinthusban keletkezett nehézségek abból származtak, hogy a keresztyénség először itt találkozott a hellénista világ vallási és szellemi áramlataival.
A 2Kor-t Pál Macedóniában írta, ahol Titusszal találkozott, aki megnyugtató híreket hozott neki (2Kor 1,16). Ezt a levelet Pál az apostoli tekintélyének védelmében írta. A korinthusiak a szemére vetették, hogy megbízhatatlan, mivel a megígért látogatása elmaradt. Pál válasza: azért nem ment el hozzájuk, mert kímélni akarja őket (1,23-2,1). Eredetisége nem vitatott, vitatott viszont a levél szerkezeti egységének kérdése több kérdést is felvet. Több kutató véleménye szerint az iratot egy későbbi személy szerkesztette egybe, az eredetileg önálló páli levelekből.

Az örök élet reménye.

5 ¹Tudjuk ugyanis, hogy ha földi sátrunk leomlik, Istentől kapunk lakást: örök otthont a mennyben, amit nem emberi kéz épített. ²Azért is sóhajtozunk itt, mert szeretnénk beköltözni mennyei otthonunkba. ³Ha beköltözünk, többé nem látszunk ruhátlannak. ⁴Amíg tehát e sátorban lakunk, szorongva sóhajtozunk, mert nem azt akarjuk, hogy levetköztessenek, hanem hogy felöltöztessenek, s így ami halandó, azt elnyelje az élet. ⁵Maga Isten készítette erre elő, a Lelket adva nekünk foglalóul. ⁶Ezért tölt el a bizalom minket, s nem feledkezünk meg róla, hogy míg e testben vándorként élünk, távol járunk az Úrtól. ⁷A hitben élünk, a szemlélet még nem osztályrészünk. ⁸Am bizalom tölt el bennünket, így jobban szeretnénk megválni a testtől és hazaérkezni az Úrhoz. ⁹Ezért is igyekszünk kedvében járni, akár közel vagyunk hozzá, akár távol járunk tőle. ¹⁰Mindnyájunknak meg kell ugyanis jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki megkapja, amit testi életében kiérdemelt, aszerint, hogy jót vagy gonoszt tett-e.

Mi a keresztyén/ Krisztus követő élet célja?

Mi segít megvalósítani ezeket a célokat? (legalábbis reményeink szerint)

Befolyásolja-e valamilyen módon az életünk szemléletét a tudat, hogy jelenlegi világunk és testünk csak átmeneti?

Áhítat

*A nyugalmadat nem az életed megfejtésében találsz, hanem abban, hogy bizalmadat abba veted,
Aki már mindent eltervezett a te javadra és az Ő dicsőségére.*

Egy apa két kisfiával sétált, amikor a hároméves hirtelen azt kérdezte, „Apa, ha Isten alkotott mindent, akkor a lámpaoszlopokat is ő készítette?”

Az apa agyán azonnal átsuhant a kérdés, amelyik minden szülő agyán újra és újra átfut, miközben a véget nem érő 'miérttekkel' próbál megküzdeni: „Hogyan jutunk ennek a párbeszédnek a lényegéhez onnan, ahol tartunk?” vagy „Miért kell folyton 'miérttekkel' bombáznia?”

Minden ember mély vágya nagyobb tudás és ismeret szerzése. - Rengeteg időt töltünk napi szinten azzal, hogy próbálunk megfejtetni dolgokat.

Nem ösztönből élünk¹. Nem hagyjuk hátra az életünket. Mindannyian teológusok, sőt, filozófusok vagyunk. Mindannyian régészek is vagyunk, akik életünk halmaiba ásva próbáljuk kibogozni a civilizáció értelmét, vagyis történetünket.

Ehhez az Istentől kapott szellemi motivációhoz csodálatos és titokzatos elemzői ajándékok társulnak. Ez a késztetés, valamint az ajándékok egyedülállóvá tesznek bennünket a teremtet világban.

A késztetés és az ajándékok szentek, egyedik, ugyanis ezeket Isten teremtetette, s céljuk bennünket közelebb vonni a Teremtőhöz, hogy Őt egyre jobban megismerve magunkat is egyre jobban megismerjük az Ő létezésének és akaratának fényében.

Mikor találkozunk – akár saját életünkben- a „Miért?” kérdéssel?

Miért olyan fontos ez a kérdés számunkra?

Feltesszük- e ezt a kérdést olyankor is, amikor éppen jól megy a sorunk és nincs semmilyen nehézségünk?

Ám a bűn ezt a késztetést és az ajándékokat veszélyessé teszi. Arra kísért, hogy azt gondoljuk, meg tudjuk menteni saját szívünket azáltal, hogy mindent megoldunk magunk. Ez az ún. „Ha csak megérteném még ezt vagy azt, akkor biztonságban érezném magamat” típusú életmód. Ez azonban nem így működik. Még a legtündöklőbb „megvilágosodás” pillanataiban is maradnak rejtélyek az életedben, s ezek néha fájdalmas rejtélyek.

Mindenkinek szembe kell néznie olyan dolgokkal, amelyeknek látszólag nem sok értelme van, és nem tűnik úgy, hogy jó célt szolgálnának. Ezért van az, hogy az ember sosem talál nyugalmat a dolgok megértésében.

¹ Az ember és az állat közötti különbség abban fogható meg, hogy az ember tudatában van léte végességének. Ez a tudat számtalan módon válik meghatározóvá az élet során. Ennek ellenére természetesen, előfordulnak reflex/ ösztönszerű tettek és reakciók az élet során.

Ugyanis, nyugalmat csak akkor találhatunk, ha bizalmunkat Abba vetjük, Aki mindent ért és mindent ural Saját dicsőségére és a mi javunkra.

Kevés igeszakasz ragadja meg ezt a nyugalmat olyan jól, mint a 62.-ik zsoltár következő igeversei: „Csak Istennél csendesül el lelkem, tőle kapok reménységet. Csak ő az én kösziklám és szabadítóm, erős váram, nem ingadozom. Istennél van segítségem és dicsőségem, erős sziklám és oltalmam az Isten.” (6-8)

Azokban a pillanatokban is, amikor azt kívánod, bárcsak tudnád, amit nem tudsz, megtalálhatod a nyugalmat. Van Valaki, Aki mindent ért. Ő szeret téged, és a te javadat szem előtt tartva uralja azokat a helyzeteket is, amelyeket te nem értesz.

Valóban közelebb kerülhetek Istenhez önmagam megismerésével?

Vagy ez éppen fordítva van?

A Zsoltáros szavai alapján milyen védelemben – mondjuk így- részesül az, aki Istenbe veti bizalmát?

Istenben bízni azt is jelenti, hogy bizonyos esetekben „átadom” Neki az életem irányítását.

Milyen érzéseket kelt bennem mind ez abban a pillanatban?

Milyen érzéseik rajzolódnak ki bennem egy kis idő elteltével?

AZ ÉLET REJTÉLYEI

Ének ajánlás: EÉ 328

Ézsaiás 40,12-31

Ézsaiásról röviden
A könyve elején álló felirat alapján, kortársa volt Hóseásnak és Mikeásnak. Korának nagy politikai és háborús eseményeire többször reflektál próféciaiban. pl.: 701-ben bekövetkező nagy asszír hadjáratra Júda ellen. Választékos stílusú, szép nyelvén meglátszik, hogy a főváros neveltje; előkelő származású lehetett, aki bejáratos volt a királyokhoz is: Áház és különösen Ezékiás tanácsadója volt (2Kir 19,2-7.20kk; 20,1-11.14-19).
Könyve
A legterjedelmesebb prófétai könyv, 66 részből áll. A 40. fejezettől egy másik kor és helyszín tükröződik, az addigi asszír terjeszkedéssel ellentétben. Az új helyszín talán Babilónia, ez közel 200 évnyi távlat. Teológiai gondolkodásának fontos eleme, hogy Jeruzsálem Isten különös oltalma alatt áll.

Nincs Istenhez fogható senki

12Ki mérte meg markával a tenger vizét, ki mérte meg arasszal az eget? Ki mérte meg vékával a föld porát, ki tette mérlegre a hegyeket, és mérlegserpenyőbe a halmokat? 13Ki irányította az ÚR lelkét, ki volt tanácsadója, aki oktatta? 14Kivel tanácskozott, ki világosította fel őt? Ki tanította meg a helyes eljárásra, ki tanította tudományra, és ki oktatta értelmes cselekvésre? 15A népek olyanok előtte, mint egy vízcsepp a vödörben, annyit érnek, mint egy porszem a mérlegserpenyőn, a szigetek egy homokszemnek számítanak. 16A Libanon fája nem elég a tűzre, állata nem elég az égőáldozathoz. 17A népek mind semmik előtte, pusztá semmiségnek tartja őket. 18Kihez hasonlíthatnátok az Istent, és hogyan készíthetnétek el képmását? 19A mesterember bálványszobrot önt, az ötvös bevonja arannyal, és ezüstláncot forraszt hozzá. 20Aki szegény ahhoz, hogy ennyit adjon érte, nem korhadó fát választ, ügyes mesterembert keres, hogy olyan bálványszobrot készítsen, amely nem inog. 21Hát nem tudjátok, nem hallottátok, nem mondták el nektek a kezdetektől fogva, nem magyarázták el a föld alapozását? 22Az, aki ott trónol a földkerekség fölött, ahonnan lakói csak sáskának látszanak, fátyolként terítette ki az eget, kifeszítette, mint egy lakósátrat. 23Semmivé teszi a fejedelmeket, a föld bírait megsemmisíti. 24Alig ültették el, alig vetették el őket, alig vert gyökeret törzsük a földben, ő csak rájuk fúj, és kiszáradnak, elragadja őket, mint szélvész a pelyvát. 25Kihez hasonlíthatnátok engem, kivel mérhetnétek össze? – mondja a Szent. 26Tekintsetek föl a magasba, és nézzétek: ki teremtette az ott levőket? Kivezeti seregüket szám szerint, mindnyájukat név szerint szólítja; olyan hatalmas és erőteljes, hogy egy sem mer hiányozni. 27Miért mondod ezt, Jákób, miért beszélsz így, Izráel: Rejtve van sorsom az ÚR előtt, nem kerül ügyem Isten elé. 28Hát nem tudod, hát nem hallottad? Örökkévaló Isten az ÚR, ő a földkerekség teremője! Nem fárad el, és nem lankad el, értelme kifürkészhetetlen. 29Erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlent nagyon erőssé teszi. 30Elfáradnak és ellankadnak az ifjak, még a legkiválóbbak is megbotlanak. 31De akik az ÚRban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.

Áhítat

A legnagyobb teológiai alapok sem képesek megszüntetni életed rejtélyeit, ezért nyugalmat csak akkor találsz, ha bizalmadat Abba veted, Aki mindent ural, Aki maga a mindenség, és Aki előtt nincsenek rejtélyek és titkok.

Remegett a hangja azon a reggelen, amikor azt kérte, menjek haza, amilyen gyorsan csak tudok. A feleségem, egy érzelmileg nagyon stabil nő. Nem könnyű őt megrendíteni. Tudtam, hogy a baj komoly, mert érezhetően meg volt rendülve. Körülbelül hat órányi útra voltam tőle. Az asszisztensem kíséretében tettem meg az aggodalommal telt utat hazáig.

Nicole, a lányunk, előző nap késő este gyalog indult haza a munkából, ahogyan már sok korábbi estén is tette. Egy jogosítvány nélküli, részeg sofőr felhajtott a járdára, és Nicole-t nekinyomta egy ház falának. Életveszélyes sérüléseket szenvedett, beleértve a tizenegy törést medencéjén és a súlyos belső vérzést.

Amikor végül megérkeztem a kórházba és bementem Nicole szobájába az intenzív osztályon, azt tettem, amit bármelyik apa tenne, akinek csak egy csepp szülői vér is van az ereiben. Összetörtem. Felkúsztam Nicole ágyára, és nem tudva, hogy hall-e engem, azt mondtam neki: „Itt van apu, nem vagy egyedül, és Isten is veled van.”

Amikor beléptem abba a kórházi szobába, olyan volt, mintha az egész világ elsötétült volna. A szívem felkiáltott: „Miért, miért, miért?” Ha rajtam múlna, egyik gyermekem sem kellene ilyesmit átéljen, és ha akkor választanom kellett volna, hogy melyik gyermekemmel történjen ilyen szörnyűség, abban a percben nem Nicole-t választottam volna, mert annyira sebezhetőnek tűnt. Egy pillanat alatt egy életet megváltoztató rejtélybe vetve találtuk magunkat, mely rejtélyt megkérdőjelezhetetlen teológiai elveink sem tudták eloszlatni. Nicole szépen felépült, de ez négy évnyi küszködésbe került.

Ez idő alatt belekapaszkodtam a gondolatba, hogy az életünk nem került ki Isten irányítása alól. Újra és újra vigasztalt minket annak tudata, hogy amikor Nicole balesete megtörtént, az nem lepte meg Istent, és nem is ijedt meg attól.

Mert, Isten előtt nincsenek rejtélyek. Őt semmi nem ér váratlanul.

Ő soha nem tűnődik azon, hogyan kezeljen egy váratlan eseményt. Szeretem Dániel könyvében a 2,22 igeversének szavait: „Ő... tudja, mi van a sötétségben, és nála lakik a világosság.”

Ami nekünk rejtély, Neki nem az.

Isten teljesen irányítása alatt tartja a számunkra rejtélyes dolgokat.

Jusson eszünkbe, hogy van Valaki, Aki világosságot lát ott, ahol mi sötétséget.

Ezen elmélkedve, jusson eszünkbe az is, hogy Isten a végső és egyedüli definíciója minden bölcsességnek, jóságnak, igazságnak, valamint mindennek, ami szeretetteljes és hűséges.

Ő kegyes kezeiben tartja életed minden rejtélyével együtt, és mivel ezt teszi, te akkor is nyugalomra találhatsz, amikor rejtélyes sötétség lép be életed ajtaján.

A Zsoltárok könyvéről röviden
görög 'pszaltérion', jelentése: húros hangszer héber 'mizmór', zenei kíséretet tételez fel
Eredetük
A Zsoltárok könyve Izrael vallásos énekeinek a gyűjteménye. Tudjuk, hogy az énekesek a templom személyzetéhez tartoztak, jóllehet kifejezetten nincsenek megemlítve, csak a fogság után, mégis biztos, hogy kezdettől fogva léteztek. Jahve ünnepeit tánccal és énekkarokkal ünnepelték (Bír 21,19-21 2Sám 6,5. 16).
A címek alapján 77 zsoltárnak a szerzője Dávid, 12-é Aszaf, 11-é Korach fiai és egynek-egynek a szerzője Hámán, Etán (vagy Jedutun), Mózes és Salamon. Harmincöt zsoltárnál nincs feltüntetve a szerző.
Irodalmi műfajok
<i>Himnuszok</i> - 8, 19, 76, 122, 136 , 145 Szerkezetük egyforma, Isten dicséretére szólít fel. Ezt követően részletezi a dicséret indokait. A befejezés megismétli a bevezetés formuláját, vagy pedig imádságot mond.
<i>Könyörgések, szenvedés zsoltárai</i> - 12, 44, 3, 5-7 Istenhez fordulnak, céljuk: könyörületre indítsák Istent.
<i>Hálaadó</i> - 18,21, 92, 118 Az elszenvedett bajra való visszaemlékezés és a meghallgatott kérés után kifejezi háláját, felszólítja az embereket, hogy vele együtt dicsérjék az Urat.
Ezek a műfajok keveredhetnek is egymással. pl.: 28, 57

136 Zsoltár

Hálaadó ének

1Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete!

2Adjatok hálát az istenek Istenének, mert örökké tart szeretete!

3Adjatok hálát az urak Urának, mert örökké tart szeretete!

4Nagy csodákat művel egymaga, mert örökké tart szeretete.

5Bölcsen alkotta meg az eget, mert örökké tart szeretete.

6A földet a víz fölé terítette, mert örökké tart szeretete.

7Megalkotta a nagy égiteket, mert örökké tart szeretete, 8a napot, hogy uralkodjék nappal, mert örökké tart szeretete, 9a holdat és a csillagokat, hogy uralkodjanak éjjel, mert örökké tart szeretete.

10Lesújtott Egyiptom elsőszülötteire, mert örökké tart szeretete.

11Kihozta onnan Izráelt, mert örökké tart szeretete, 12erős kézzel és kinyújtott karral, mert örökké tart szeretete.

13Kettéhasította a Vörös-tengert, mert örökké tart szeretete, 14átvezette rajta Izráelt, mert örökké tart szeretete. 15De a fáraót és seregét a Vörös-tengerbe szorította, mert örökké tart szeretete. 16Vezette népét a pusztában, mert örökké tart szeretete. 17Nagy királyokat vert meg, mert örökké tart szeretete, 18dicső királyokat ölt meg, mert örökké tart szeretete: 19Szihón emóri királyt, mert örökké tart szeretete, 20és Ógot, Básán királyát, mert örökké tart szeretete. 21Odaadta országukat örökségül, mert örökké tart szeretete, 22örökségül szolgájának, Izráelnek, mert örökké tart szeretete. 23Gondolt ránk megaláztatásunkban, mert örökké tart szeretete. 24Megszabadított ellenségeinktől, mert örökké tart szeretete. 25Ő ad eledelet minden élőlénynek, mert örökké tart szeretete. 26Adjatok hálát a menny Isténének, mert örökké tart szeretete!

Áhítat

Az emberi szeretettől eltérően, ami gyakran ingatag és mulandó, Isten szeretete soha nem fogy el, bármilyen történeten is.

Szeretem a százharminchatodik zsoltárt. Szeretem az összes zsoltárt, de a százharminchatodik mindig lenyűgöz, amikor olvasom. Tetszik benne az ismétlés, ami miatt kitűnik az összes többi közül. Tetszik az a tény, hogy a százharminchatodik egy történelmi zsoltár, amely az ismétlődő sorok miatt egy szerelmes verssé válik. Szeretem, ahogy újra és újra megerősíti azt, amit nagyon hallanunk kell újra és újra – nem egyszer vagy kétszer, hanem huszonhatszor! Nos, úgy gondolom, hogy bármikor szól Isten, jobban tesszük, ha alázatosan befogjuk a szánkat és hallgatunk, de azt is gondolom, hogy gondos figyelmet kell fordítanunk azokra a helyekre, ahol Isten tudatosan ismétli Önmagát, s főleg akkor, amikor ilyen sokszor teszi!

Isten miért ismétli újra és újra a zsoltáros tollán keresztül, hogy „mert örökké tart szeretete”?

- Mielőtt elolvasnánk ennek a lelkipásztornak a választ, próbáljunk meg mi is megfogalmazni egy vagy több indokot. -

Két válasz van erre a kérdésre:

Először is, nem létezik egyetlen biblikus világnézetnek és személyes éntudatnak ennél radikálisabb és alapvetőbb valósága. S milyen bibliai történet áll emögött?

Ez a szeretet Isténének a története, Aki az Ő szerető Fia személyében behatol az egész világra, hogy egy szeretetből fakadó különleges áldozat által megalapítsa szeretetének királyságát, hogy szeretetből megbocsásson nekünk és bevonjon minket az Ő szeretetének családjába, és kiküldjön minket ugyanennek a szeretetnek a nagyköveteiként. A bukott emberiség teljes reménysége ezen az egy dolgon áll – hogy van egy Megmentő, Aki kitartóan megvált, megbocsát, helyreállít, átformál, és szeretetét adja nekünk. Enélkül a Biblia csupán érdekes történetek és hasznos alapelvek egy könyve lenne, mentes minden erőttől, amely képes a bűn által tönkretett dolgokat helyrehozni.

A második oka annak, hogy Isten sokszorosan ismétli ezt a refrént, az, hogy életünkben nem tapasztalatunk ilyen szeretetet. Az ember minden új dolgot saját tapasztalataira alapozva kezd megérteni. Minden általunk megtapasztalt emberi szeretet valamiben hiányt szenved. Isténé azonban nem: az Ő szeretete tökéletes és teljes mértékben kitart, örökké. Ez egy hívő életében a létező legmegdöbbentőbb valóság. Isten ránk helyezte az Ő szeretetét, és soha többé nem fogja visszavonni azt.

Van okunk kitartani, nem számít mennyire nehéznek tűnik is az élet és mennyire gyengének érezzük is magunkat.